

ORMANLARIMIZI KURTARALIM veya KURU FASULYE

Ormanlar doğanın süsü olmak yanında, tüm canlıların besin ve oksijen gereksinimini sağlayan, iklimi ve yağış rejimini düzenleyen, aynı zamanda toprağı erozyona karşı koruyan çok değerli eko sistemlerdir.

Yapılan araştırmalar 12 bin yıl önce Anadolu'nun % 75'inin orman örtüsü ile kaplı olduğunu göstermektedir. Bugün ise orman alanlarımız % 22'ye düşmüştür. Toplam orman varlığımız; 8.8'i verimli, 11.4'ü bozuk olmak üzere 20.2 milyon hektardır. Üstelik bu ormansızlaşma süreci sadece ülkemizde değil benzer şekilde tüm dünya' da yaşanmaktadır.

5 Haziran 1972'de Stockholm'de toplanan "Dünya Çevre Konferansı" sonrasında hazırlanan "Ortak Geleceğimiz" adlı raporda her yıl 11 milyon hektar orman alanının insan kaynaklı nedenlerle yer yüzünden yok olduğu belirlenmiştir. Bu inanılmaz hızda bir yok oluşturu ve ne yazık ki alınan tüm önlemlere karşın durdurulmaktadır. Bunu daha kolay algılanır bir şekilde şöyle de söyleyebiliriz. Bir hektarın yaklaşık 2 futbol sahası büyüklükte bir alan olduğunu düşünürsek, matematiksel bir hesapla her dakikada 40 futbol sahası genişliğinde orman alanı yer yüzünden yok olmaktadır.

Orman, Türk Dil Kurumu'nun sözlüğünde (1981) "Ağaçlarla ve en çoğu kerestelik ağaçlarla kaplı geniş alan" olarak tanımlanmaktadır. Büyük Lügat Meydan Larousse'da (1971) ise "Ağaçlarla örtülü geniş alan, bu ağaçların tümü" olarak tanımlanmış. Çoğumuz bu tanımlamaları yadırgamayız. Gerçekten de orman deyince aklımıza

çok sayıda ağaç gelir. Oysa orman içinde ağaçlardan başka bir birleriyle sürekli etkileşim halinde çok çeşitli bitki, böcek, hayvan, liken ve mantar gibi çok sayıda canlılar da bulunmaktadır. Diğer canlıları dışlayarak, ormanı sadece ağaç topluluğu olarak görmek, hele hele kerestelik ağaçlar olarak görmek son derece yanlış bir yaklaşım olur.

Ormanlar çok değerli doğal ekosistemlerdir ve çok yönlü yararları ile dünyadaki yaşamın sürmesinde önemli rol oynarlar. Bu yararlarından bazılarını şöyle sıralamak olasıdır;

* Ormanlar ve yeşil bitkiler, dünyamızın tüketmez enerji kaynağı güneşten gelen enerjiyi fotosentez yoluyla biyokimyasal enerji olarak depolarlar ve tüm sistemin gereksinimini karşılarlar. Anımsayacağımız gibi yeşil bitkiler fotosentez adı verilen tepkimede havadan aldıkları karbondioksidi, su ve güneş enerjisi ile tüm canlıların temel besin maddesi olan glikoza dönüştürürler. Bu sırada oluşan oksijeni de ortama verirler. Kısaca; hem besin/enerji gereksinimini karşılamakta, hem de karbondioksidi tüketip yerine oksijen vererek havayı temizlemektedirler.

* Fotosentez sonucu oluşan oksijen tüm canlılar tarafından biyokimyasal enerjinin kullanımında tüketilir. Bitki ve hayvan hücresi içinde gerçekleşen tepkimede canlılar beslenme yoluyla aldıkları glikozu, solunum yoluyla aldıkları oksijenle yakarak açığa çıkan enerjiyi yaşamsal işlevlerinde kullanırlar.

* İklimi düzenleyerek toprağı erozyondan korurlar. Ormanlar bu işlevi şöyle gerçekleştirirler: Yağmurla yer yüzüne düşen suyun bir kısmı buharlaşarak atmosfere geri döner. Bu sırada çevreden ısı aldığı için serinletici bir etki de olur. Yağmurun diğer bir kısmı, yüzey suyu olarak kalır ve akarak dere-

lere, oradan da denizlere gider. Diğer bir bölümü ise yer altı suyu olur. Kalan son bölümü ise bitkilerin dokularında tutularak birikir. İşte bu bitkilerin doku-

larında depolanan su, atmosfere yavaş yavaş buharlaşma yoluyla salınır ve bu işlem sonucu hem serinletici bir etki olur hem de havanın nem oranı ayarlanmış olur.

Bütün bu yarar ve yaşamsal önemine karşın ormanların korunması konusunda kamuoyunda duyarlık oluşmamakta, orman haftalarında yapılan kampanyalar da bir türlü toplumsal bir bilince dönüşmemektedir.

Yazıyı, Kırsal Çevre ve Ormancılık Sorunları Derneği Başkanı Sayın Doç.Dr.Yücel Çağlar'ın İskenderun Çevre Bülteni'nin Yaz 1992 sayısında yer alan ve aradan geçen 10 yıla karşın ne yazık ki güncelliğinden hiçbir şey kaybetmemiş olan "Ormanlarımızı Kurtaralım" başlıklı yazısından bir alıntıyla bitirmek istiyorum:

"...Neden böyle oluyor? Çok açık: Özellikle ülkemizde her türden sorunla yüzeysel olarak ilgileniliyor; herhangi bir yolla edinilmiş bilgiler bilince dönüşüyor ve belki de dönüştürülmüyor çünkü. Sözgelimi, ülkemizdeki ormansızlaşmanın gerçek nedenleri hemen hemen hiç sorgulanmıyor. Orman haftaları ve ormancılık günlerinde ormanlara ağıtlar yakmak, son derece anlamsız törenler düzenlemekle yetiniliyor çoğunlukla. Aydınlarımız ise, neredeyse ilkesel sayılabilecek bir dirençle hiç ilgilenmiyor ormanlarımızla ve ormancılığımızla. Bir Hıfzı Veldet Velidedeoglu vardı ülkemizde ormansızlaşmayı kendine dert edinen; nedenlerini sorgulayıp çözüm önerileri üreten. Şimdi, artık O da yok. Saygıdeğer Hayrettin Karaca kaldı yalnızca. Yeterli değil kuşkusuz.

Saygıdeğer Hıfzı Veldet Velidedeoglu'nun son derece gerçekçi bir saptaması vardır; Diyor ki Velidedeoglu;

".....Evet, orman sözcüğü veya başlığını görünce çoğu aydınımız o yazıyı okumaz. Ormanı kendi ilgisi dışında sayar. Ben onları, Fransızların gourmet dedikleri damak zevkine düşkün kişilere benzetirim. Karidesli, levrekli, bonfileli sofralara alışmışlardır. Kuru fasulyeli tabak geldi mi burun kıvrırlar. Onların karides, levrek veya bonfileli sofrası, düşün, felsefe, ekonomi ve politika yazılarıdır. Sadece böyle ince karmaşık konulardan zevk alırlar. Orman konusu ise kuru fasulyedir onların çoğu için.

Saygıdeğer Aydınlarımız;

Başta Amazondakiler olmak üzere tropikal ormanların azalması, ozon tabakasındaki yıtılmanın giderek büyümesi, kelaynak ve deniz kaplumbağalarının yok edilmesi ve daba birçok çevresel sorun sizleri çok kaygılandırıp üzüyor, biliyoruz. En azından şimdilik göç edebileceğimiz başka bir gezegen yok ve gezegenimizde de tüm insanlar birlikte yaşıyoruz. Ama bu ülkede birlikte yaşamıyor muyuz? Öyleyse ülkemizde hızlı ormansızlaşma ve ormancılığın içinde bulunduğu hızlı çöküntü neden ortak kaygılarımızdan biri olmuyor, olamıyor, neden? Ormanlarımızın ve ormancılığımızın da yardımlarınıza gereksinmesi var. Bu yardımı esirgememelisiniz. Yardım ediniz ki ormanlarımızı kurtaralım.

Şimdi gerçek aydınlarımıza daba büyük sorumluluklar düşüyor. Ülkemizdeki hızlı ormansızlaşma karşısında duyarsız kalamazlar. Ülkemizi gerçekten seviyor, sevdikleriyle birlikte sağlıklı yaşamayı istiyorlarsa eğer, ormanlarımıza bilinçle sahip çıkmalıdırlar.

Bu duyarlılığı da göstereceklerini ve gereğini yapacaklarını umuyor ve bekliyoruz."

